

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ

НАКАЗ

29.03.2019

Київ

№ 130

Про затвердження Методичних рекомендацій щодо складання у 2019 році місцевих бюджетів на середньостроковий період

Відповідно до статей 75, 76 та підпункту 2 пункту 49 розділу VI “Прикінцеві та перехідні положення” Бюджетного кодексу України, підпункту 1 пункту 12 розділу II “Підвищення ефективності розподілу ресурсів на рівні формування державної політики” плану заходів з реалізації Стратегії реформування системи управління державними фінансами на 2017–2020 роки, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 24 травня 2017 р. № 415-р, кроку 265 пункту 3 “Децентралізація” розділу II “Ефективне врядування” плану пріоритетних дій Уряду на 2019 рік, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 18 грудня 2018 р. № 1106-р, підпункту 45 пункту 4 Положення про Міністерство фінансів України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 20 серпня 2014 р. № 375, з метою посилення інституційної спроможності місцевих органів влади з питань середньострокового бюджетного планування

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Методичні рекомендації щодо складання у 2019 році місцевих бюджетів на середньостроковий період (далі – Методичні рекомендації), що додаються.
2. Департаменту місцевих бюджетів довести цей наказ до місцевих фінансових органів для використання в роботі.
3. Департаменту забезпечення комунікацій та організаційно-аналітичної роботи забезпечити оприлюднення цього наказу на офіційному веб-сайті Міністерства фінансів України.
4. Цей наказ набирає чинності з дня його оприлюднення на офіційному веб-сайті Міністерства фінансів України.
5. Контроль за виконанням цього наказу залишаю за собою.

Міністр

О. МАРКАРОВА

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства фінансів України

29 березня 2019 року № 130

**Методичні рекомендації
щодо складання у 2019 році місцевих бюджетів
на середньостроковий період**

I. Загальні положення

1. Ці Методичні рекомендації розроблені відповідно до статей 75, 76 та підпункту 2 пункту 49 розділу VI “Прикінцеві та перехідні положення” Бюджетного кодексу України, розпоряджень Кабінету Міністрів України від 08 лютого 2017 р. № 142-р “Про схвалення Стратегії реформування системи управління державними фінансами на 2017–2020 роки”, від 24 травня 2017 р. № 415-р “Про затвердження плану заходів з реалізації Стратегії реформування системи управління державними фінансами на 2017–2020 роки”, від 18 грудня 2018 р. № 1106-р “Про затвердження плану пріоритетних дій Уряду на 2019 рік” та з метою посилення інституційної спроможності місцевих органів влади з питань середньострокового бюджетного планування.

2. Ці Методичні рекомендації можуть бути використані місцевими фінансовими органами під час складання проекту рішення про місцевий бюджет та прогнозу місцевого бюджету.

3. У цих Методичних рекомендаціях терміни вживаються у значенні, наведеному у Бюджетному кодексі України (далі – Кодекс) та інших нормативно-правових актах.

II. Організаційні засади середньострокового бюджетного планування

4. Середньострокове бюджетне планування є складовою частиною бюджетного процесу на місцевому рівні.

5. Середньострокове бюджетне планування здійснюється на середньостроковий період, який включає плановий та наступні за плановим два бюджетні періоди.

6. У 2019 році планування місцевого бюджету на середньостроковий період може бути реалізоване шляхом складання проекту рішення про місцевий бюджет на плановий бюджетний період (2020 рік) та прогнозу місцевого бюджету на наступні за плановим два бюджетні періоди (2021–2022 роки).

7. Формування проекту місцевого бюджету та прогнозу місцевого бюджету рекомендується здійснювати паралельно з дотримання порядку складання цих документів, визначених статтею 75 та абзацом другим

підпункту 2 пункту 49 розділу VI “Прикінцеві та перехідні положення” Кодексу.

8. З метою забезпечення координації бюджетного процесу та узгодження дій між його учасниками може складатися орієнтовний поетапний план заходів із забезпечення складання проекту місцевого бюджету на наступний бюджетний період та прогнозу місцевого бюджету на наступні за плановим два бюджетні періоди із зазначенням в ньому граничних термінів / строків виконання відповідних заходів та відповідальних виконавців.

9. Проект рішення про місцевий бюджет на плановий бюджетний період та прогноз місцевого бюджету на наступні за плановим два бюджетні періоди складаються відповідно до вимог, визначених статтею 76 та абзацом третім підпункту 2 пункту 49 розділу VI “Прикінцеві та перехідні положення” Кодексу та з урахуванням цих Методичних рекомендацій.

III. Складання проекту рішення про місцевий бюджет

10. Рішення про місцевий бюджет відповідно до частини другої статті 76 Кодексу містить показники місцевого бюджету на плановий бюджетний період та інші положення.

11. Проект рішення про місцевий бюджет (далі – проект рішення) рекомендується розробляти відповідно до Типової форми рішення про місцевий бюджет (далі – Типова форма), затвердженої наказом Міністерства фінансів України від 03 серпня 2018 р. № 668, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 21 серпня 2018 р. за № 953/32405.

12. Під час складання проекту рішення термін “Про місцевий бюджет”, визначений Типовою формою, рекомендується використовувати у значенні, визначеному Кодексом, змінювати і застосовувати у відповідній редакції, наприклад:

“Про обласний / районний бюджет _____ області / району”;

“Про бюджет міста _____ / _____ району / села / селища у місті _____”;

“Про бюджет села _____ / селища _____”;

“Про бюджет _____ міської / селищної / сільської об’єднаної територіальної громади”.

13. По тексту проекту рішення слова “місцевий бюджет” у відповідних відмінках доцільно змінювати та замінити на “сільський / селищний / міський / районний / обласний бюджет” у відповідних відмінках.

14. У текстовій частині проекту рішення рекомендується відображати бюджетні показники, які конкретизуються в додатках, та інші положення, передбачені у Типовій формі, відповідно до необхідності їх відображення у проекті рішенні про відповідний місцевий бюджет.

При цьому не доцільно відображати в текстовій частині проекту рішення положення, що не стосуються виконання місцевого бюджету у плановому бюджетному періоді.

15. Нумерацію пунктів текстової частини проекту рішення доцільно здійснювати у хронологічного порядку.

16. Заповнювати та нумерувати у відповідній послідовності слід ті додатки, на які є посилання в текстовій частині проекту рішення.

17. Конкретизувати в додатках інформацію щодо показників доходів, фінансування, видатків та кредитування місцевого бюджету рекомендується за бюджетною класифікацією.

При цьому показники доцільно наводити за кодом бюджетної класифікації в цілому та з розподілом за загальним та спеціальним фондами. Показники бюджету розвитку слід відображати у складі спеціального фонду бюджету окремо.

18. Для конкретизації доходів місцевого бюджету рекомендується використовувати форму додатка 1 до Типової форми.

Інформація щодо доходів відображається за розділами відповідно до статті 9 Кодексу з деталізацією за кожним видом надходжень.

Код та найменування показника визначається згідно з Класифікацією доходів бюджету, затвердженою наказом Міністерства фінансів України від 14 січня 2011 р. № 11 (далі – наказ Мінфіну № 11).

19. У разі необхідності відображення у проекті рішення надходжень та витрат бюджету, пов'язаних із зміною обсягу боргу, обсягів депозитів і цінних паперів, зміни залишків бюджетних коштів, які використовуються для покриття дефіциту бюджету або визначення профіциту бюджету, складається додаток щодо фінансування місцевого бюджету за формою, викладеною в додатку 2 до Типової форми.

Інформація щодо фінансування бюджету відповідно частини другої статті 11 Кодексу наводиться:

1) за типом кредитора, що характеризує категорію кредитора або власника боргових зобов'язань;

2) за типом боргового зобов'язання, що характеризує вид фінансового інструменту запозичення коштів, тобто засоби, що використовуються для фінансування дефіциту або профіциту.

Код та найменування показника визначаються згідно з Класифікацією фінансування бюджету за типом кредитора та Класифікацією фінансування бюджету за типом боргового зобов'язання, затвердженими наказом Мінфіну № 11.

20. Для конкретизації видатків місцевого бюджету рекомендується використовувати форму додатка 3 до Типової форми.

Показники видатків місцевого бюджету слід відображати у розрізі головних розпорядників коштів місцевого бюджету, відповідальних виконавців (у разі необхідності) та бюджетних програм.

Під час визначення розпорядників бюджетних коштів місцевого бюджету та відповідальних виконавців слід дотримуватимуться вимог частини четвертої статті 20 та частини другої статті 22 Кодексу.

Код та найменування бюджетної програми зазначаються відповідно до наказу Міністерства фінансів України від 29 вересня 2017 р. № 793 (далі – наказ Мінфіну № 793).

При цьому не рекомендується в показниках видатків бюджету відображати інформацію, що не встановлює бюджетних призначень для головних розпорядників коштів на плановий бюджетний період. Наприклад, зазначати джерела, за рахунок яких здійснюються видатки бюджету, зокрема трансферти з державного бюджету.

Видатки споживання та видатки розвитку, які необхідно відображати, формуються відповідно до Економічної класифікації видатків бюджету, затвердженої наказом Мінфіну № 11.

21. Для конкретизації показників кредитування місцевого бюджету рекомендується використовувати форму додатка 4 до Типової форми.

Показники кредитування місцевого бюджету відображаються як результат між операціями з надання кредитів з місцевого бюджету та поверненням кредитів до місцевого бюджету.

При цьому повернення кредитів до місцевого бюджету слід відображати з від'ємним значенням.

Показники кредитування місцевого бюджету також необхідно зазначати у розрізі головних розпорядників коштів місцевого бюджету, відповідальних виконавців (у разі необхідності) та бюджетних програм.

22. У разі встановлення взаємовідносин з іншими бюджетами, така інформація відображається за формою додатка 5 до Типової форми.

Показники міжбюджетних трансфертів рекомендується відображати у розрізі бюджетів одержувачів та бюджетів надавачів міжбюджетних трансфертів.

Код та найменування місцевого бюджету визначаються згідно з довідником місцевих бюджетів, затвердженим наказом Міністерства фінансів України від 28 грудня 2009 р. № 1539.

Код та найменування трансферту доцільно зазначати відповідно до бюджетної класифікації, затвердженої наказами Мінфіну № 11 та № 793, прийнятих рішень органів місцевого самоврядування щодо надання трансфертів та укладених договорів.

23. Якщо з місцевого бюджету спрямовуються кошти на здійснення заходів із будівництва, реконструкції і реставрації об'єктів виробничої, комунікаційної та соціальної інфраструктури, інформація щодо розподілу таких коштів відповідно до частини п'ятої статті 71 Кодексу наводиться у розрізі об'єктів згідно з формою додатка 6 до Типової форми.

Крім цього слід зазначати таку інформацію щодо інвестиційного об'єкта:
найменування об'єкта відповідно до проектно-кошторисної документації;
строк реалізації об'єкта (рік початку і завершення);
загальна кошторисна вартість;

рівень будівельної готовності такого об'єкта на кінець бюджетного періоду (тобто готовність об'єкта будівництва до введення в експлуатацію за умови спрямування у бюджетному періоді коштів бюджету розвитку в обсязі, визначеному в проекті рішення).

Також може зазначатися інформація щодо спрямування коштів на виготовлення проектно-кошторисної документації відповідного об'єкта.

24. Окремо рекомендується відображати інформацію щодо розподілу витрат місцевого бюджету (видатків бюджету та надання кредитів) на реалізацію місцевих/регіональних програм, які виконуватимуться в межах бюджетної програми.

Така інформація наводиться згідно з формою додатка 6 до Типової форми.

Найменування цільової програми та реквізити документа, яким вона затверджена, слід зазначати згідно з відповідним рішенням органу місцевого самоврядування, прийнятим в установленому порядку.

25. Якщо органом місцевого самоврядування залучаються кредити (позики) від міжнародних фінансових організацій для реалізації інвестиційних проектів, то відповідно до додатка 8 до Типової форми рекомендується зазначати таку додаткову інформацію щодо кредиту (позики):

найменування кредитора;
найменування інвестиційного проекту, що реалізується за рахунок кредиту (позики);
реквізити укладеного договору;
термін кредитування;
загальний обсяг кредиту (позики) в іноземній та національній валютах;
обсяг залучення кредиту (позики) в бюджетному періоді.

IV. Складання прогнозу місцевого бюджету

26. Прогноз місцевого бюджету відповідно до абзацу третього підпункту 2 пункту 49 розділу VI “Прикінцеві та перехідні положення” Кодексу містить індикативні прогнозні показники місцевого бюджету на наступні за плановим два бюджетні періоди.

27. Прогноз місцевого бюджету на 2021–2022 роки (далі – прогноз) рекомендується формувати за такими напрямками:

- 1) загальна частина;
- 2) основні індикативні прогнозні показники місцевого бюджету;
- 3) дохідна спроможність місцевого бюджету;
- 4) фінансове забезпечення пріоритетних напрямів розвитку;
- 5) реалізація інвестиційних програм (проектів);
- 6) управління місцевим боргом та ліквідністю бюджету;
- 7) міжбюджетні відносини.

28. Перелік напрямів та показників, які рекомендується розкривати у прогнозі, не є вичерпним. Орган, що здійснює складання прогнозу, може розкривати іншу інформацію, яку вважає за доцільне.

29. З метою відображення динаміки показників, що прогнозуються на два наступні за плановим бюджетні періоди, можна наводити показники поточного та планового бюджетних періодів.

30. За напрямом “Загальна частина” рекомендується наводити інформацію щодо нормативно-правових актів, показників соціально-економічного розвитку та державних соціальних стандартів, на основі яких ґрунтується прогноз; цілі державної політики та завдання місцевих програм, які будуть реалізовуватись, очікувані результати та можливі ризики невиконання прогнозних показників, заходи з мінімізації впливу фіскальних ризиків на показники бюджету тощо.

31. За напрямом “Основні індикативні прогнозні показники місцевого бюджету” рекомендується наводити інформацію щодо індикативних прогнозних показників місцевого бюджету за доходами, фінансуванням, видатками та кредитуванням.

Для відображення основних показників місцевого бюджету рекомендується використовувати форму, наведену у додатку 1 до цих Методичних рекомендацій.

32. За напрямом “Дохідна спроможність місцевого бюджету” рекомендується наводити інформацію про:

- структуру доходів та частку трансфертів в них;
- основні бюджетоутворюючі податки та збори;

вплив на податкову базу місцевого бюджету змін до нормативно-правових актів;

втрати місцевого бюджету внаслідок наданих пільг зі сплати податків та зборів;

перелік заходів, що планується вжити для розширення бази оподаткування та залучення додаткових надходжень до бюджету тощо.

Для конкретизації інформації за доходами місцевого бюджету за основними надходженнями рекомендується використовувати форму, наведену у додатку 2 до цих Методичних рекомендацій.

33. За напрямом “Фінансове забезпечення пріоритетних напрямів розвитку” рекомендується наводити інформацію про:

пріоритетні напрями розвитку відповідних сфер/галузей та їх фінансове забезпечення;

кількість закладів, які утримуються за рахунок коштів місцевого бюджету, та зміни у їх мережі чи структурі, що впливають на видаткову частину бюджету;

заходи з упорядкування мережі бюджетних установ, закладів та чисельності їх працівників;

кількість споживачів (жителів, учнів, дітей, вихованців, підопічних), яким планується надавати публічні послуги, та їх динаміка;

кількість суб'єктів, яким будуть надані кредити, умови та цілі кредитування;

кількість суб'єктів, що отримуватимуть бюджетну підтримку та шляхи підвищення ефективності їх діяльності тощо.

За рішенням органу, що складає прогноз, за результатами гендерного аналізу бюджетних програм, може зазначатись інформація щодо врахування при прогнозуванні гендерних аспектів з метою зменшення гендерних розривів, послаблення негативних та посилення позитивних тенденцій у відповідній сфері/галузі з точки зору забезпечення гендерних потреб та задоволення гендерних інтересів.

Для конкретизації інформації щодо видатків та надання кредитів коштів місцевого бюджету за функціональною ознакою рекомендується використовувати форму, наведену у додатку 3 до цих Методичних рекомендацій.

З метою відображення інформації щодо видатків та надання кредитів головних розпорядників коштів місцевого бюджету рекомендується використовувати форму у додатку 4, наведену до цих Методичних рекомендацій.

У разі якщо виконання бюджетних програм місцевого бюджету здійснюється одним розпорядником коштів інформація щодо його видатків та надання кредитів може не наводитися.

34. За напрямом “Реалізація інвестиційних програм (проектів)” рекомендується наводити інформацію щодо реалізації інвестиційних проектів у пріоритетних сферах, зокрема у соціально-культурній сфері, транспортно-дорожній сфері, сфері охорони навколишнього природного середовища, сфері розвитку центрів надання адміністративних послуг тощо.

Індикативні прогностні показники за бюджетними програмами, які забезпечуватимуть протягом декількох років виконання інвестиційних проектів, рекомендується наводити за формою, наведеною у додатку 5 до цих Методичних рекомендацій.

35. За напрямом “Управління місцевим боргом та ліквідністю бюджету” рекомендується наводити інформацію про:

- структуру місцевого боргу (зовнішнього/внутрішнього);
- індикативні прогностні показники місцевого боргу;
- індикативні прогностні показники гарантованого місцевого боргу;
- індикативні прогностні показники видатків на обслуговування місцевого боргу;
- індикативні прогностні показники видатків на погашення місцевого боргу;
- ризики, пов’язані з управлінням місцевим боргом;
- середньорічний прогностний обсяг надходжень бюджету розвитку (без урахування обсягу місцевих запозичень та капітальних трансфертів (субвенцій) з інших бюджетів);
- прогностні обсяги місцевих запозичень (внутрішні, зовнішні);
- доцільність залучення додаткового фінансового ресурсу до бюджету, його інвестиційне спрямування (перелік проектів або об’єктів, на які будуть спрямовані запозичення) та очікувані результати;
- придбання та погашення облігацій внутрішньої державної позики;
- випуск та погашення облігацій місцевих позик тощо.

36. За напрямом “Міжбюджетні відносини” рекомендується наводити інформацію про:

- цілі та напрями міжбюджетних відносин;
- індикативні прогностні показники міжбюджетних трансфертів;
- умови та підстави надання міжбюджетних трансфертів іншим бюджетам;
- трансферти, які будуть надходити з державного та місцевих бюджетів, та їх прогностні обсяги тощо.

37.3 метою систематизації та зіставності інформації показники, які наводяться у прогнозі та проекті рішення у національній валюті, рекомендується наводити у гривнях без копійок, у іноземній валюті – у відповідних грошових одиницях.

**Директор Департаменту
місцевих бюджетів**

Є. КУЗЬКІН

Додаток 1
до Методичних рекомендацій
щодо складання у 2019 році
місцевих бюджетів на
середньостроковий період
(пункт 31 розділу IV)

**Рекомендована форма
оформлення основних показників місцевого бюджету**

Основні показники місцевого бюджету на 2019–2022 роки

(грн)

Показник	2019 рік ¹	2020 рік ²	2021 рік ³	2022 рік ³
Загальний фонд				
Доходи (з трансфертами)				
Видатки (з трансфертами)				
Кредитування усього, у тому числі:				
– надання кредитів з бюджету				
– повернення кредитів до бюджету				
Фінансування (дефіцит «-» / профіцит «+»)				
Спеціальний фонд				
Доходи (з трансфертами)				
Видатки (з трансфертами)				
Кредитування усього, у тому числі:				
– надання кредитів з бюджету				
– повернення кредитів до бюджету				
Фінансування (дефіцит «-» / профіцит «+»)				
Разом				
Доходи (з трансфертами)				
Видатки (з трансфертами)				
Кредитування усього, у тому числі:				
– надання кредитів з бюджету				
– повернення кредитів до бюджету				
Фінансування (дефіцит «-» / профіцит «+»)				

¹ – показники, визначені в рішенні про місцевий бюджет на 2019 рік, з урахуванням внесених змін до нього;

² – показники, визначені в проекті рішення про місцевий бюджет на 2020 рік;

³ – індикативні прогностичні показники місцевого бюджету на 2021–2022 роки.

Додаток 2
до Методичних рекомендацій
щодо складання у 2019 році
місцевих бюджетів на
середньостроковий період
(пункт 32 розділу IV)

**Рекомендована форма
оформлення показників доходів місцевого бюджету**

Доходи місцевого бюджету на 2019–2022 роки

(грн)

Показник	2019 рік ¹	2020 рік ²	2021 рік ³	2022 рік ³
Загальний обсяг доходів, усього <i>у тому числі:</i>				
міжбюджетні трансферти, усього <i>з них:</i>				
податкові надходження, усього <i>з них:</i>				
неподаткові надходження, усього <i>з них:</i>				
інші доходи				

¹ – показники, визначені в рішенні про місцевий бюджет на 2019 рік, з урахуванням внесених змін до нього;

² – показники, визначені в проекті рішення про місцевий бюджет на 2020 рік;

³ – індикативні прогностичні показники місцевого бюджету на 2021–2022 роки.

Додаток 3
до Методичних рекомендацій
щодо складання у 2019 році
місцевих бюджетів на
середньостроковий період
(пункт 33 розділу IV)

**Рекомендована форма
оформлення показників видатків та надання кредитів місцевого бюджету
за функціональною ознакою**

Видатки та надання кредитів місцевого бюджету
за функціональною ознакою на 2019–2022 роки

(грн)

Код ТПКВК МБ	Найменування	2019 рік ¹	2020 рік ²	2021 рік ³	2022 рік ³
x000					
X	Усього				

¹ – показники, визначені в рішенні про місцевий бюджет на 2019 рік,
з урахуванням внесених змін до нього;

² – показники, визначені в проекті рішення про місцевий бюджет на
2020 рік;

³ – індикативні прогностичні показники місцевого бюджету на
2021–2022 роки.

Додаток 4
до Методичних рекомендацій
щодо складання у 2019 році
місцевих бюджетів на
середньостроковий період
(пункт 33 розділу IV)

**Рекомендована форма
оформлення показників видатків та надання кредитів головних
розпорядників коштів місцевого бюджету**

**Видатки та надання кредитів головних розпорядників
коштів місцевого бюджету на 2019–2022 роки**

(грн)

Код відомчої класифікації	Найменування головного розпорядника коштів місцевого бюджету	2019 рік ¹	2020 рік ²	2021 рік ³	2022 рік ³
xx00000					
X	Усього				

¹ – показники, визначені в рішенні про місцевий бюджет на 2019 рік,
з урахуванням внесених змін до нього;

² – показники, визначені в проекті рішення про місцевий бюджет на
2020 рік;

³ – індикативні прогностичні показники місцевого бюджету на
2021–2022 роки.

Додаток 5
до Методичних рекомендацій
щодо складання у 2019 році
місцевих бюджетів на
середньостроковий період
(пункт 34 розділу IV)

**Рекомендована форма
оформлення показників за бюджетними програмами,
які забезпечують виконання інвестиційних проектів**

Бюджетні програми місцевого бюджету,
які забезпечують виконання інвестиційних проектів у 2019–2022 роках

(грн)

КПКВК МБ	Найменування бюджетної програми	Найменування проекту (об'єкта), строк реалізації	2019 рік ¹	2020 рік ²	2021 рік ³	2022 рік ³
xxxxxxx						
X	Усього					

¹ – показники, визначені в рішенні про місцевий бюджет на 2019 рік,
з урахуванням внесених змін до нього;

² – показники, визначені в проекті рішення про місцевий бюджет на
2020 рік;

³ – індикативні прогностичні показники місцевого бюджету на
2021–2022 роки.